

planinski

V E S T N I K

REVIIA ZA LJUBITELJE GORA ŽE OD LETA 1895

111. LETO / JULIJ 2006 / 750 SIT / 3,13 EUR

Revija
Planinske zveze
Slovenije

7

**Plazovi v
letošnji zimi**

**Intervju:
Marjan Manfreda,
Tone Tomše**

**Sto let
Nemške smeri**

PRIVOŠČITE NOGAM UDOBNO POLETJE!

GREMO

Na nogah smo vsak dan. Včasih tudi cel dan.

TERRA FI 2

Sandali za vsakdanjo rabo, obogateni s številnimi značilnimi Tevinimi inovativnimi tehnološkimi rešitvami, ki so primerni tudi za vodne športe. Ženski in moški model.

TERRA LUX

Vsestranski sandali, dovolj elegantni za mestne ulice in dovolj žilavi za izlet v naravo. Usnjeni Terra Fi. Ženski in moški model.

W PRETTY RUGGED*2

Ženskemu stopalu prilagojeni univerzalni sandali s pisanimi pasčki iz najlona.

IZVIRNI ŠPORTNI SANDALI.
PRIHODNOST OBUITVE ZA PROSTI ČAS.

20. TRIATLON JEKLENIH BO LETOS V SOBOTO, 26. 8. 2006

START bo ob 9.30 pri mostu ob cerkvi sv. Janeza v Ribčevem Lazu.

Udeleženci bodo morali preveslati Bohinjsko jezero od Sv. Janeza do Ukanca in nazaj, prikolosariti pod planino Konjščico (16 km) in od tam preteči 8 kilometrov do oddaljene Vodnikove kočice na Velem polju.

ORGANIZATOR: Triathlon klub Bohinj

GLAVNI POKROVITELJ: Logos Trend, d.o.o., zastopnik in distributer blagovnih znamk Teva, Bridgedale, Asolo, Meindl.

VEČ INFORMACIJA: www.alpinsport.si/Triathlon/triatlon06.htm

KO GRE ZARES

V klanec, čez drn in strn, po reki navzdol ...

X1

Z 278 gr najlažji tekaški copati za zahtevne terene za vse vremenske pogoje.

TRAIL WRAPTOR

Tretja generacija revolucionarnih tekaških sandalov.

GAMMA PRO

Vrhunski copati z odličnim oprijemom tudi na mokri gladki površini. Udobno športno obuvanje za vsakdanjo uporabo. Moški in ženski model.

AJDOVŠČINA: INTERSPORT • **BLED:** KOALA SPORT, TOMAS SPORT, PROMONTANA • **BOVEC:** AKTIVNI PLANET • **CELJE:** MAXI ROSSI [center TUŠ], INTERSPORT [Opekarniška 9], HERVIS [Mariborska 100], IGLU [Ul. Mesta Grewenbroichi], TOMAS SPORT [Mariborska 100] • **DOMŽALE:** ELEGANCE • **GROSUPlje:** INTERSPORT • **IDRIJA:** TRULA, INTERSPORT • **JESENICE:** HERVIS, INTERSPORT • **KAMNIK:** 3S SPORT • **KOBARID:** SPORTLAND, INTERSPORT • **KOČEVJE:** INTERSPORT • **KOPER:** HERVIS, SPORT 2000 • **KRANJ:** INTERSPORT [Kranj I., Kranj II.], HERVIS, TOMAS SPORT, PROMONTANA, SPORT 2000 • **KRANJSKA GORA:** KEJŽAR, INTERSPORT • **KRŠKO:** HERVIS • **LESCE:** IGLU • **LJUBLJANA:** ANNAPURNA [Krakovski nasip 10], ANNAPURNA WAY [Krakovski nasip 4], HERVIS [City Park, Vič], IGLU [Tržaška, BTC, Petkovškovo nabrežje], UNIVET POHODNIK [BTC], PROMONTANA [Kapitelj], TOMAS SPORT [City Park, Čopova, Mestni trg], DAREDA [Vodnikova 187, Gosposvetska 10], PETER PAN [C. v Mestni log 55], PRELI [BTC], INTERSPORT [Šiška, Šubičeva], SPORT 2000 [Rudnik, BTC] • **MARIBOR:** HERVIS [Pobreška 18], INTERSPORT [Tržaška 14], IGLU [Ladarska 27], TOMAS SPORT [Jurčičeva 4] • **MEDVODE:** KARA, INTERSPORT • **MURSKA SOBOTA:** HERVIS, INTERSPORT, TOMAS SPORT • **NOVA GORICA:** SUEVEL ŠPORT, INTERSPORT, TOMAS SPORT • **NOVO MESTO:** HERVIS, INTERSPORT, TOMAS SPORT, SPORT 2000 • **PORTOROŽ:** INTERSPORT • **POSTOJNA:** TOMAS SPORT • **PTUJ:** TOMAS SPORT, INTERSPORT • **RAVNE:** KO-MO • **SEVNICA:** INTERSPORT • **SEŽANA:** TOMAS SPORT • **SLOVENJ GRADEC:** INTERSPORT, TOMAS SPORT • **SRPENICA:** CANYON 4 • **ŠKOFJA LOKA:** BOKAL, IGLU • **TOLMIN:** INTERSPORT, INTERSPORT • **TRBOVLJE:** TOMAS SPORT • **VELENJE:** HERVIS, TOMAS SPORT • **VRHNIKA:** KARA, INTERSPORT • **ZALEC:** INTERSPORT

Ekskluzivni zastopnik in distributer blagovne znamke TEVA v Sloveniji je LOGOS TREND, d. o. o. / tel.: 01 / 83 11 665 / www.logos-trend.si

PRODAJA:

POHODNIK

ŠMARTINSKA 152, BTC-HALA A
LJUBLJANA

tel: 01 585 26 30

e-mail: pohodnik@univet.si

www.pohodnik-si.com

MidGTX

Himalaya

Capehorn 50+10

XPd Altitude

Izdajatelj in založnik:

Planinska zveza Slovenije

ISSN 0350-4344

Izhaja enkrat mesečno.

Planinski vestnik objavlja izvirne prispevke, ki še niso bili objavljeni nikjer drugje.

106. letnik

Naslov uredništva:

PLANINSKA ZVEZA SLOVENIJE

Uredništvo Planinskega vestnika

Dvoržakova ulica 9, p.p. 214

SI-1001 Ljubljana

telefon: 01 434 56 87, faks: 01 434 56 91

e-pošta: pv@pzs.si

http://www.planinskivestnik.com

Odgovorni urednik: Vladimir Habjan

Uredniški odbor:

Marjan Bradeško, Marjeta Keršič-Svetel,

Andrej Mašera, Mateja Pate,

Emil Pevec (tehnični urednik),

Andrej Stritar (namestnik odgovornega urednika), Tone Škarja, Slavica Tovšak

Lektoriranje: Mojca Volkar

Oblikovanje: Zvone Kosovelj, Aljoša

Markač

Grafična priprava:

Repro studio SCHWARZ, d.o.o.

Tisk: SCHWARZ, d.o.o.

Naklada: 5040 izvodov

Prispevke, napisane z računalnikom, pošiljajte po elektronskem mediju na naslov uredništva ali na elektronski naslov. Poslanih prispevkov ne vračamo. Številka transakcijskega računa PZS je 05100-8010489572, odprt pri Abanki, d.d., Ljubljana. Naročnina 7.500 SIT (31,3 EUR), 55 EUR za tujino, posamezna številka 750 SIT (31,3 EUR). Članarina PZS za člane A vključuje naročnino. Reklamacije upoštevamo dva meseca po izidu številke. Ob spremembi naslova navedite tudi stari naslov. Upoštevamo samo pisne odpovedi do 1. decembra za prihodnje leto. Mnenje avtorjev ni tudi nujno mnenje uredništva. Kopiranje revije ali posameznih delov brez privolitve izdajatelja ni dovoljeno. Uredništvo si pridržuje pravico do objave ali neobjave, krajšanja, povzemanja ali delnega objavljanja nenaročenih prispevkov v skladu s svojo uredniško politiko in prostorskimi možnostmi.

Program informiranja o planinski dejavnosti financirata Ministrstvo za šolstvo in šport in Fundacija za financiranje športnih organizacij v Republiki Sloveniji.

Fotografija na naslovnici: Plezalca

Stane Klemenc

Plezalne poti niso samo zelo zahtevne poti

Pred kakimi tremi tedni sem v dnevnem časopisu bral poročilo o hudi nesreči na Hanzovi poti na Malo Mojstrovko. Novinarju se je med drugim zapisala tudi ta trditev: »Hanzova pot na Malo Mojstrovko je nekoliko lažja od istoimenske Hanzove poti na Prisank, ki velja za najtežjo zavarovano alpinistično smer v Evropi.« Ni jasno, ali je ta docela napačna in zgrešena trditev zrasla na avtorjevem zelniku ali pa je, kar se mi zdi bolj verjetno, poročevalec dobil informacijo od kakega »strokovnjaka«. Hanzova pot na Prisojnik je res zelo zahtevna, dolga, naporna in v nekaterih okoliščinah tudi nevarna zavarovana plezalna pot (ferata), je pa v Alpah na desetine in desetine tehnično veliko bolj zahtevnih poti take vrste. Torej informacija ni samo napačna, ampak je tudi nekoliko prevzeta!

Izvirni »greh« te neukosti izvira iz tistega časa, ko je PZS klasificirala gorniške poti v tri skupine (lahke, zahtevne in zelo zahtevne) in bila prepričana, da je rešila problematiko ocenjevanja težavnosti poti v naših gorah. Vse prej kot to!

Ko sem leta 1996 izdal prvi izbirni vodnik po slovenskih feratah in jih razvrstil v pet težavnostnih stopenj, se je takoj oglasilo nekaj kritikov in mi oponeslo, češ kaj kompliciraš z ocenami teh ferat, saj jih je PZS lepo razvrstila med zelo zahtevne poti in pika.

Istega leta je prvič izšel tudi znameniti Klettersteigatlas Alpen Eugena E. Hüslerja, v katerem je opisal 481 ferat, lani pa že njegova šesta izdaja z 881 feratami. V prvi izdaji je Hüsler uporabil štiristopenjsko težavnostno lestvico, sedaj uporablja že sodobno šeststopenjsko. Glede na to, da je Hüsler izjemno plodovit pisec, saj je poleg omenjenega atlasa izdal še celo vrsto vodnikov po feratah v raznih območjih Alp in veliko člankov, predvsem v reviji Bergsteiger, ga danes upravičeno imenujejo »Klettersteig Papst« (papež plezalnih poti). Večina njegovih knjig je na voljo tudi v Knjigarni Konzorcij v Ljubljani. Tudi drugi evropski strokovnjaki za ferate, na primer Paul Werner, Horst Höfler, Csaba Szepfalusi, Axel Jentsch, jih dosledno klasificirajo, in sicer najpogosteje na dva načina.

Nemška lestvica ima šest stopenj (K1–K6), avstrijski avtorji pa raje uporabljajo velike črke od A do E, kar ponuja pet stopenj in jih dostikrat sili, da uporabljajo vmesne ocene, najpogostejše C/D. Zato menim, da je šeststopenjska lestvica z arabskimi števkami, v našem primeru PP1–PP6 (PP = plezalna pot), bolj primerna in uporabna. Torej je PP1 najlažja, PP6 pa ekstremno težavna ferata.

Po tej lestvici najdemo na naših domačih feratah le posamezne odseke, ki morda segajo v PP4, više pa nikakor ne. Zato je trditev o Hanzovi poti v Prisojniku, ki sem jo citiral na začetku, res za lase privlečena. Pri tem je treba poudariti, da s šeststopenjsko lestvico ocenjujemo predvsem tehnične težave ferat, na oceno pa gotovo vplivajo tudi drugi dejavniki, ki še kako prispevajo k njihovi težavnosti, kot so napor, potrebna moč, psihična obremenitev zaradi izpostavljenosti in drugi. Je pa dobro, da druge dejavnike ocenimo posebej, ker šele taka kompleksna ocena da pravo sliko o gorniškem podvigu.

Naša znana avtorja Andrej in Urška Stritar sta v najnovejšem izbirnem vodniku Karniška potepanja uporabila zelo zanimivo petstopenjsko ocenjevanje težavnosti tur (seveda v vodniku še zdaleč ne gre samo za ferate!), pri katerem sta upoštevala tehnično zahtevnost, napornost in težave pri orientaciji (v knjigi so opisana tudi nemarkirana brezpotja).

Zato menim, da je treba čimprej ponovno klasificirati plezalne poti v naših gorah, seveda primerjalno s feratami drugod v Alpah. Te poti rastejo kot gobe po dežju (gre za pravi neobrzdani boom, o katerem sem tu že kritično pisal) in samoumevno je, da so čedalje težje. Sedaj grejo že čez strehe ...

Andrej Mašera

TEMA MESECA

Strela v gorah

Iztok Tomazin

NA TURO

Po Visoki rezijanski poti

Matija Turk

Visoki Kanin, 2587 m

Andrej Stritar

Creta di Collina in Creta della Cjanevate

Andrej in Urška Stritar

PLANINSTVO

Letošnjo zimsko sezono so opozorili

nase številni snežni plazovi

Miha Pavšek

Anekdote o Jožu Čopu

Elizabeta Gradnik

Gorniške lekcije mojega očeta

Mateja Pate

Manj znane ptice gorskega sveta

Tanja Šumrada

Natura 2000 v našem gorskem svetu

Andrej Grmovšek

Visoka pot (Haute Route)

Mihael Rogac

Menihi gyuto na Koroškem

Marta Krejan

Obujeni spomini

Fanika Wiegele

INTERVJU

Ledeno sonce

Intervju z Marjanom Manfredo - Marjonom

Katja Podergajs

PLANINSKI PORTRET

Markirane planinske poti dobivajo vse večji pomen

Planinski portret Toneta Tomšeta

Slavica Tovšak

ALPINIZEM

SZ steber Janak Čulija

Andrej Štremfelj

Vtisi z mednarodnega srečanja plezalcev v

Walesu

Tomaž Jakofčič

Predstavljamo

Plezalni klub 6b, Ptuj

Maja Trafela

NAŠA SMER

Čez najvišji steber Stene

Sto let Nemške smeri

Boris Strmšek

Ob stoletnici Dolge nemške

Tone Škarja

NOVICE IZ VERTIKALE

PISMA BRALCEV

LITERATURA

NOVICE IN OBVESTILA

Kako poznamo naše gore?

Andrej Stritar